

STORA HÄLSINGEGÅRDARS VÄG

Knåda vid Roprabäcken

MELLAN SJÖARNA ULLUNGEN OCH VÄGNAN ligger Sässmanområdet och byn Knåda. Här flyter Voxna älv fram i ett mjukt vindlande lopp på båda sidor omgivet av större och mindre sjöar, våtmarker och lövdungar, marker som med vårfloden översvämmas med vatten. På båda sidor sträcker sig ett utpräglat och urgammalt jordbrukslandskap med åkrar, betade ängar och lador. Gårdarna ligger tryckta mot skogskanten väl

Författaren Hans Lidman 1951 som myntade begreppet »Den sjungande dalen«.

skyddade mot älvens översvämningar. Undantaget är gården Hoppet på södra sidan av älven. Här har man med vallar försökt att hindra de årligen kommande översvämningarna. Samspelet mellan natur och kultur har bidragit till att området klassats som riksintresse. 150 fågelarter har noterats i området. Det har av författaren Hans Lidman fått benämningen »Den sjungande dalen«. Redan under 1800-talets mitt var gamla landsvägen, som stryker längs älvens södra strand, omtalad som en av landets allra vackraste vägar.

Söder om Knåda ligger Roprabäcken och här ifrån har man sedan urminnes tider kunnat ta sig över älven och söderut. Knåda blev genom sitt läge tidigt en knutpunkt för handel. Här möttes bönder från när och fjärran och en av landets mest omtalade marknadsplatser utvecklades.

Knåda marknad

I äldre tider var det på marknaderna som bönderna kunde avyttra gårdens överproduktion och samtidigt köpa det man själv inte kunde producera. Knåda by har genom tiderna varit känd vida omkring för sin årligen återkommande marknad. Här vid gårdarna Hans och Olpas strålade människor samman under några dagar i januari månad, kring den tjugonde, för att köpa, byta och umgås. Knåda marknad stod i samspel med hälsingarnas, jämtarnas och andra norrlänningars regelbundna vinterresor till Falun, Kopparberget och Hedemora.

 WWW.STORAHALSINGEGARDARSVAG.SE Alfta och Edsbyns Turistbyrå tfn 0271-556 61	TURISTSKYLTADE HÄLSINGEGÅRDAR I OVANÅKER OL-ANDERS 0271-556 61 LÖKA 0271-556 49 MÄRTE 0271-205 81 TEXT INGALILL TENGVALL FOTO LARS LÖV GRAFISK FORM JOHN SANDSTRÖM
	

Jämtarna kommer till Knåda marknad, målning av Olof Nilsson.

Hälsingegårdsvägen i Falun omvittnar än idag om dessa handelsförbindelser. Marknaderna var viktiga för böndernas ekonomi men också för folket i övrigt. Pigor och drängar var också där och kunde knyta kontakter och handla varor. För gårdarna i Knåda blev marknaden en inkomstkälla. Vid vissa gårdar hyrde man ut för övernattnings, vid andra var det krog vid en tredje uppläts lokaler för trolleri och akrobatik och mitt i allt sträckte sig marknadsgatan och ett marknadstorg.

Olof Nilsson målade många motiv från markanden i Knåda.

Gårdarna i Knåda ligger tryckta mot skogskanten i norr.

År 1843 hade Knåda marknad fått så stor betydelse att den skrevs in i almanackan och blev en nationell handelsmarknad. Det medförde att den ökade ytterligare i omfång och hade sin absoluta glansperiod 1850–1867, samtidigt som den nya tiden bröt in och Edsbyn tog plats som nytt handelscentrum i bygden.

Den gamla marknadsgatan i Knåda heter idag Bodgatan och är alltså en handelsgata.

Gården Olpas där marknaden en gång höll till.

